

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2023
9. volební období

Z Á P I S

z 18. schůze
zahraničního výboru
konané 16. března 2023

Přítomni: poslankyně J. Levko, J. Pokorná Jermanová, poslanci P. Beitzl, R. Bělor, O. Benešík, J. Bžoch, J. Kubík, J. Kobza, K. Rais, O. Lochman, H. Okamura, M. Ratiborský, M. Ženíšek

Omluveni: poslankyně E. Decroix, B. Urbanová, poslanci J. Strýček, M. Benda, J. Horák, J. Bašta, T. Kohoutek

NÁVRH POŘADU SCHŮZE:

9.00 hodin

/UZAVŘENÉ JEDNÁNÍ/

1. Informace o stavu příprav strategického dokumentu o revizi vztahů s Ruskem
uvede: **Jan Lipavský**, ministr zahraničních věcí
Mgr. Eva Dvořáková, ředitelka států východní Evropy
zpravodaj: posl. Marek Ženíšek

cca 10:00 hodin

2. Informace o aktuální situaci v Moldavsku
uvede: **Mgr. Stanislav Kázecký, Ph.D.**, vedoucí ZÚ Kišiněv
Mgr. Eva Dvořáková, ředitelka států východní Evropy

cca 10.30 hodin

/UZAVŘENÉ JEDNÁNÍ/

3. Představení nových mimořádných a zplnomocněných velvyslanců České republiky
Mgr. Jan Czerný – vedoucí ZÚ Alžír
4. Návrh termínu a pořadu příští schůze
5. Sdělení předsedy
6. Různé

Př. M. Ženíšek – zahájil schůzi v 9.00 hodin a přivítal hosty. Navrhl, aby ověřovatelem schůze byl posl. J. Bžoch, s čímž poslanci souhlasili.

Poslanci poté schválili program schůze, včetně uzavření prvního a třetího bodu */hlasování 11-0-0 je zachyceno v příloze /*.

1. Informace o stavu příprav strategického dokumentu o revizi vztahů s Ruskem

Jelikož byl bod na žádost MZV uzavřen, nebyl pořizován zvukový, ani písemný zápis.

Podrobná rozprava – zpravodaj M. Ženíšek navrhl usnesení, které poslanci vzápětí přijali

Po úvodním vystoupení ministra zahraničních věcí Jana Lipavského, zpravodajské zprávě posl. Marka Ženíška a po rozpravě

zahraniční výbor

b e r e n a v ě d o m í informaci ministra zahraničních věcí.

2. Informace o aktuální situaci v Moldavsku

Př. M. Ženíšek – bod zařadil vzhledem k aktuální situaci v zemi, o níž máme informace z médií. Je důležité, aby měl zahraniční výbor informace přímo od našeho velvyslance v zemi. Poslanci obdrželi předem podklady z MZV.

Velvyslanec ČR v Moldavsku Mgr. Stanislav Kázecký, Ph.D. – současné Moldavsko si zájem zaslouží. Aktuální situace vychází z prezidentských voleb, které se uskutečnily na konci roku 2020, když je vyhrála proevropská kandidátka Maia Sandu. Ta poté vyvolala v létě 2021 předčasné volby, ve kterých její strana získala téměř 2/3 většinu v parlamentu. Díky tomu je politická situace v zemi stabilní.

Premiérka Natalija Gavrilica poté čelila řetězci krizí. Nejdříve přišel covid a na podzim 2021 se výrazně projevil fakt, že výhradním dodavatelem plynu do Moldavska je GAZPROM, který vydíral Moldavany ohledně ceny plynu. Moldavská vláda nebyla na rozdíl od předchozích ochotna smlouvy prodlužovat, což byl pro zemi ekonomický problém.

Únor 2022 a útok na Ukrajinu znamenaly zásadní změnu situace. První měsíce po invazi představovaly i velkou bezpečnostní výzvu, neboť nebylo jisté, jakým způsobem bude moldavská existence pokračovat. Pravděpodobné je, že existovaly ruské plány o obsazení Moldavska.

Současná ekonomická situace - dlouhodobě jedna z nejchudších zemí v Evropě. Postižena migrací, mladí odcházejí, málo pracovních příležitostí, země závislá na pomoci ze zahraničí. V zemi je velká inflace. Bezpečnostní situace se odvíjí od situace na frontě mezi Ukrajinci a Rusy. Země čelí intenzivní hybridní válce. Nutno je vzít v úvahu, že všichni obyvatelé země mluví rusky, část ani nemluví moldavsky. Ruské propagandě, která je distribuována televizními kanály, jsou tak více vystaveni. Kromě toho je z ruské strany investováno hodně peněz do politického neklidu, bylo dokázáno, že demonstrace jsou organizovány a placeny ruskou stranou.

Kapitolou samou o sobě je Podněstří - enkláva, která vznikla na počátku 90. let jako první příklad ruského modelu. Poté ho aplikovali i v Gruzii a na Ukrajině. To je dalším zdrojem nejistot.

Na bilaterální úrovni se rozšiřuje agenda spolupráce ministerstev obrany. Připravuje se cesta premiéra Fialy do Moldavska a prezidentky Sandu do ČR. Nad rámec bezpečnostních hrozeb se ČR snaží o fungování obchodní výměny, úspěšné jsou firmy ve zdravotním průmyslu. Největší česká investice v Moldavsku je do distribuce elektřiny.

Rozprava:

Posl. J. Bžoch – bezpečnostní situace – letiště dnes funguje bez omezení. Lítají tam aerolinky, nebo je provoz omezen?

Vv S. Kázecký – velké evropské linky létají do Moldavska každý den. Bezprostředně po invazi bylo letiště zavřeno, nyní je již otevřeno, ale letadla přelétají úzkým koridorem nad

Rumunskem. Situace je konsolidovaná.

Posl. H. Okamura – 1) různé reformy současného vedení země bolí obyvatelstvo a vzrůstá nespokojenost. Posiluje tedy proruská strana?

2) moldavština byla oficiálně uznána jako rumunština. Jaký je vztah k Rumunsku a jsou tam skupiny, které by usilovaly o spojení s Rumunskem?

3) Podněstří – úzký pruh území, který je pod silným vlivem Ruska. Proč je to takový problém, proč tam hrozí kremelský zásah proti vládě v Moldavsku, když je to daleko od Ruska a je tam „pouze“ 1500 ruských vojáků?

4) existuje studentská výměna mezi našimi zeměmi?

Posl. J. Kobza – otázka na objem rozvojové pomoci a na co byly peníze věnovány?

2) má velvyslanec povědomí o aktivitách Člověka v tísni v zemi?

Posl. O. Benešík – zajímá se také o rumunsko-moldavskou relaci. V minulém období měla PS twinningový program s moldavským parlamentem. Pokud by byla potřeba bližších informací, je možné ji získat přes Parlamentní institut.

Vv S. Kázecký – vládní ekonomické reformy – většina bolí. Vládní strana prezidentky ještě před volbami slíbila, že navýší důchody, což splnila. Snaží se o lepší organizaci státního aparátu, což není vždy jednoduché. Státní správa je však podfinancována, velká část státních úředníků odchází do soukromého sektoru. Další důraz klade vláda na reformu justice. Za dva roky, co je vláda u moci, neudělala zásadní chybu, která by ji zásadně zdiskreditovala před voliči.

- vztah k Rumunsku – debata o jazyku existuje již od založení Moldavska. Před pěti lety bylo rozhodnuto, že jde o rumunštinu. K Rumunsku mají Moldavané logicky nejbližší vztah. 800 000 Moldavanů má rumunský pas, pořádají se společná zasedání vlád. Pokud jde o sjednocení, debata je již překonaná a není aktuální.

- Podněstří – historie území se ne vždy spojuje s historií Moldavska. Vždy byla pod výraznějším ruským politickým vlivem, zároveň není čistě ruská. Jsou tam dvě skupiny ruských vojáků – mírotvorci (Moldavané nezpochybňují) a ti, kteří tam jsou bez souhlasu moldavské vlády a to kvůli ochraně muničního skladu. Rusové by rádi tuto část kontrolovali, tamní vláda však bystře využívá rozporu mezi EU a Ruskem.

- studentská výměna existuje – program Erasmus probíhá. Moldavsko je za poslední léta příjemcem pomoci, ČR má Moldavsko jako svou prioritu rozvojové pomoci. To, že je dnes proevropská vláda u moci, je z velké části díky dlouhodobé rozvojové pomoci naší a dalších evropských vlád.

- objem rozvojové pomoci je 3-4 miliony euro ročně, v posledním období navýšen o humanitární pomoc. Priority máme v oblasti čištění vody, sociální oblasti a ve spolupráci mezi rezorty zdravotnictví a zemědělství. Člověk v tísni je jedna ze tří velkých českých organizací, která v zemi působí – pracují s uprchlíky, mají projekty v zemědělství.

Posl. O. Benešík – je znám počet Moldavanů volících v zahraničí?

Vv S. Kázecký – jde o 10-15 %.

3. Představení nových mimořádných a zplnomocněných velvyslanců

Př. M. Ženíšek – poslanci obdrželi životopis velvyslance Mgr. Jana Czerného, vedoucího ZÚ Alžír.

Bod byl na základě žádosti MZV uzavřen. Písemný, ani zvukový záznam nebyl pořizován.

4. Návrh termínu a pořadu příští schůze

Př. M. Ženíšek – další řádná schůze zahraničního výboru se uskuteční v dubnovém výborovém týdnu, tedy ve čtvrtek 13. dubna od 9 hodin. Na programu bude mimo jiné projednání Závěrečného účtu MZV. Ve druhém dubnovém výborovém týdnu bude delegace výboru na pracovní cestě v Japonsku a Singapuru, 27. dubna tedy schůze výboru nebude.

5. Sdělení předsedy

Př. M. Ženíšek – informoval členy výboru o nadcházející cestě předsedkyně Poslanecké sněmovny Pekarové Adamové do Korejské republiky a na Tchaj-wan. Ve druhé zmíněné zemi bude paní předsedkyně podepisovat memorandum o spolupráci komor, zahraniční výbor by se měl k této iniciativě vyjádřit. Návrh usnesení byl poslancům před schůzí rozeslán. Usnesení poté poslanci přijali */usn. č. 82, hlasování 6-0-2 je zachyceno v příloze /*.

Zahraniční výbor

b e r e n a v ě d o m í Prohlášení o přátelské spolupráci mezi Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky a Legislativním dvorem Tchaj-wanu (v příloze), které předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéta Pekarová Adamová podepíše s předsedou Legislativního dvora Jou Si-kchun při své nadcházející oficiální návštěvě Tchaj-wanu.

Příloha k usnesení zahraničního výboru č. 82 ze dne 16. března 2023:

Prohlášení o přátelské spolupráci
mezi

Poslaneckou sněmovnou
Parlamentu České republiky a Legislativním dvorem Tchaj-wanu

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky a Legislativní dvůr Tchaj-wanu (dále jen "signatáři") se na základě vzájemného dlouhodobého přátelství a sdílení

univerzálních hodnot svobody, demokracie a lidských práv dohodly na prohlubování česko-tchajwanských vztahů na parlamentní úrovni formou konkrétní spolupráce v nejrůznějších oblastech a na naplňování zásad přátelství a jednoty mezi demokratickými zeměmi.

Signatáři se dohodli na následujícím:

1. Meziparlamentní výměna

Signatáři vyjádřili zájem na vzájemných návštěvách delegací jednotlivých výborů a poslanců tak, aby byla zachována pravidelnost vzájemných přátelských vztahů.

2. Oblasti spolupráce

Signatáři se dohodli na spolupráci v následujících záležitostech:

- Podpora konkrétní česko-tchajwanské spolupráce v oblastech hospodářství, vědy a techniky, kultury, vzdělávání a ve vzájemně výhodných oblastech;
- Vzájemné sdílení informací týkajících se oblastí společného zájmu;
- Pořádání bilaterálních nebo multilaterálních seminářů na témata společného zájmu a podpora společných výzkumných projektů;
- Realizace dalších projektů spolupráce, které přispějí k posílení česko-tchajwanských vztahů.

3. Meziparlamentní spolupráce

Signatáři se dohodli na vzájemné meziparlamentní spolupráci zejména v těchto oblastech:

- Posilování parlamentní autonomie v souladu s moderními principy organizace činnosti zastupitelského orgánu a osvědčenými postupy vhodné podpory těchto činností na administrativní úrovni;
- Zvýšení potřebné transparentnosti a otevřenosti práce parlamentu vůči veřejnosti;
- Podpora odborných pracovníků, aby mohli členům parlamentu poskytovat potřebné informace
- Posílení institucionální základny analytické a výzkumné podpory legislativního procesu a normotvorné činnosti;

Signatáři se dohodli na navázání spolupráce při sdílení osvědčených postupů, jakož i zkušeností získaných mezi parlamentními administrativami, zejména

v těchto oblastech:

- profesionální podpoře poslanců,
- parlamentních procedur,
- rozpočtová kontrola,
- technologický pokrok a vědecké poznatky a jejich začlenění do agendy parlamentu,
- využívání nových komunikačních technologií

4. Výměny personálu

Signatáři se dohodli na vzájemném poskytování příležitostí k realizaci stáží pro administrativní pracovníky, a na pravidelném či nepravidelném organizování vzájemných návštěv delegací jednotlivých parlamentů. Zejména výměnou mezi mladou generací chtějí signatáři posílit vzájemné porozumění.

5. Solidarita demokracií

Signatáři se dohodli na tom, že budou věnovat velkou pozornost mezinárodní situaci a budou podporovat demokracii a lidská práva.

Toto prohlášení je sepsáno ve dvou vyhotoveních v českém a čínském jazyce.

Podepsáno (datum) v Tchaj-peji.

Dle dohody z minulé schůze výboru předal př. Ženíšek slovo posl. Levko, aby poslance seznámila s průběhem projednání situace v Barmě na podvýboru pro podporu demokracie a lidských práv v zahraničí.

Posl. J. Levko – podvýbor situaci projednal a přijal usnesení, které vzniklo u příležitosti 2. výročí vojenského převratu v Barmě. Navrhla, aby identické usnesení přijal také zahraniční výbor. Poslanci navržené usnesení přijali */usn. č. 83, hlasování 8-0-0 je zachyceno v příloze/*.

u příležitosti 2. výročí vojenského převratu v Republice Myanmar Svaz ze dne 1. 2. 2021

zahraniční výbor

- I. k o n s t a t u j e**, že se situace v Republice Myanmar Svaz po dvou letech od násilného vojenského převratu neustále zhoršuje a má jasný charakter státního teroru a války ozbrojených sil proti civilnímu obyvatelstvu vlastní země;
- II. k o n s t a t u j e**, že Republika Myanmar Svaz pod vedením nelegitimního režimu generála Min Aun Hlaina porušuje základní práva svých obyvatel a dlouhodobě nerespektuje práva etnických skupin na jeho území;

- III. o d s u z u j e** flagrantní porušování lidských práv a svobod představiteli ozbrojených sil Republiky Myanmarský Svaz a nelegitimního režimu generála Min Aun Hlaina;
- IV.—v y z ý v á** mezinárodní společnosti, aby neustávalo v podpoře demokratického hnutí v Republice Myanmarský Svaz a aby zvyšovalo tlak na nelegitimní režim generála Min Aun Hlaina;
- V. v y z ý v á** EU a její členské státy, státy sdružení ASEAN a všechny sousední země Republiky Myanmarský svaz, aby v žádném případě nepodporovaly vojenským režimem připravované volby, které nesplňují kritéria svobodných, rovných, tajných a demokratických voleb.

6. Různé

V tomto bodě nikdo nevystoupil.

Schůze skončila ve 12:15 hodin.

Zapsala: PhDr. Veronika Cihelková, tajemnice výboru

Mgr. Jaroslav B ž o c h v. r.
ověřovatel výboru

PhDr. Marek Ž e n í š e k, Ph.D. v. r.
předseda výboru